

Livsmedelskunder: Hantering av "Fecespanel bakterier" fynd

Livsmedelsarbetare ska **inte arbeta** med hantering av oförpackade livsmedel **under pågående diarré, oavsett** frånvaro av mikrobiologiska fynd.

I **frånvaro av diarré** är det endast påvisad salmonella, shigella och EHEC som kan föranleda avstängning från arbetet enligt Smittskyddslagen. Fynd av campylobacter och yersinia har dock också smittskyddskonsekvenser. Se tabellen nedan.

Får du ett **provsvaret med en kommentar "Anmälningsskyldigt enligt Smittskyddslagen"** har det redan gjorts en labbanmälan i Sminet från laboratoriet men **det måste även göras en klinisk anmälan av behandlande läkare och eventuella andra åtgärder**. Behandlande läkare kan vara t.ex. från anknuten företagshälsovård eller ibland vårdcentral. Lokala rutiner för svarshantering (t.ex. identifiering av vem som med rutin ska ta hand om de medicinska- och smittskyddskonsekvenser) borde finnas etablerade hos alla som avser att ta prov på livsmedelsarbetare.

Olika fynd och konsekvenser:

Fynd	Salmonella PÅVISAD
Resultat textkommentar	Salmonella påvisad med PCR, odlingsförsök med typning pågår. Anmälningsskyldigt enligt Smittskyddslagen.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Måste göras klinisk anmälan i Sminet. Smittspårningsskyldigt #
Kommer det flera svar?	Det kommer ett odlings svar efter panelsvaret. Även om odlingen är negativ är fallet anmälningsskyldigt pga. det föregående PCR fyndet.
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Personen ska lämna ett negativt fecesprov innan återgång till arbete. Vid antibiotikabehandling påbörjas provtagningen tidigast en vecka efter sista dosen, i övriga fall lämpligen en till två veckor efter symtomfrihet. Om möjligt bör omplacering ske, i annat fall avstängs patienten och får smittbärarpenning.

Fynd	Shigella/EIEC PÅVISAD
Resultat textkommentar	Prov från kunder utanför Västra Götalandsregionen : Shigella går ej att särskilja från enteroinvasiv E. coli med PCR. De ger snarlika symtom. Endast Shigella är anmälningsskyldigt enligt Smittskyddslagen. Odlingsförsök för Shigella pågår. Prov från kunder inom Västra Götalandsregionen : Shigella går ej att särskilja från enteroinvasiv E. coli med PCR. De ger snarlika symtom. Endast Shigella är anmälningsskyldigt enligt Smittskyddslagen. Odlingsförsök för Shigella pågår. Obs! VG Smittskydd önskar dock att detta fynd anmäls som misstänkt Shigella.

	Shigella/EIEC PÅVISAD forts.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Prov från kunder utanför Västra Götalandsregionen: Måste göras klinisk anmälan i Sminet OM man kan odla fram en Shigella. Prov från kunder inom Västra Götalandsregionen: Måste göras klinisk anmälan i Sminet som "misstänkt Shigella" vid Shigella/EIEC PCR fyndet. Komplettera anmälan som "bekräftat fall" OM Shigella kan odlas fram. Smittspårningsplikt om Shigella odlas fram #
Kommer det flera svar?	Det kommer ett odlingssvar senare efter panelsvaret. I svaret står det huruvida man lyckas odla fram en Shigella eller inte. * Laboratoriet försöker inte odla fram EIEC, bara Shigella.
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	Avser odlingsbekräftad Shigella: Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Personer inom riskyrken ska lämna minst ett negativt fecesprov innan återgång till arbete förutsatt att patienten fullföljt en antibiotikabehandling med preparat som bakterien efter resistensbestämning visat känslighet för. Utan adekvat antibiotikabehandling krävs tre negativa fecesprover i följd och högst ett prov per dag. Provtagning påbörjas tidigast en vecka efter avslutad antibiotikabehandling. Om möjligt bör omplacering ske, i annat fall avstängs patienten och får smittbärrpenning.

Fynd	EHEC (stx1) PÅVISAD
Resultat textkommentar	Enterohemorrhagisk E. coli påvisad med PCR. Anmälningspliktig enligt Smittskyddslagen.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Måste göras klinisk anmälan i Sminet. Smittspårningspliktig #
Kommer det flera svar?	Vid påvisad EHEC gör man ytterligare undersökningar som försök till verifiering och framodling. De är kostnadsfria som del av den nationella övervakningsprogram. Då kan det komma flera svar. Även om inget ytterligare påvisas är fallet anmälningspliktig pga det föregående PCR fyndet.
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Personer inom riskyrken ska lämna minst ett negativt fecesprov innan återgång till arbete.** Om möjligt bör omplacering ske, i annat fall avstängning med uppbärande av smittbärrpenning. Stabilt symptomfria personer med riskyrke men med stx1-positiv och stx2-negativ EHEC utan koppling till HUS, kan som regel återgå till arbete utan ytterligare provtagning.

Fynd	EHEC (stx2) PÅVISAD
Resultat textkommentar	Enterohemorrhagisk E. coli påvisad med PCR. Anmälningsskyddslagen.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Måste göras klinisk anmälan i Sminet. Smittspårningsskyddslagen #
Kommer det flera svar?	Vid påvisad EHEC gör man ytterligare undersökningar som försök till verifiering och framodling. Det är kostnadsfria som del av den nationella övervakningsprogram. Då kan det komma flera svar. Även om inget ytterligare påvisas är fallet anmälningsskyddslagen pga det föregående PCR fyndet.
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Personer inom riskyrken ska lämna minst ett negativt fecesprov innan återgång till arbete. ** Om möjligt bör omplacering ske, i annat fall avstängning med uppbärande av smittbärräddning.***

Fynd	Campylobacter PÅVISAD
Resultat textkommentar	Campylobacter påvisad med PCR. Anmälningsskyddslagen.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Måste göras klinisk anmälan i Sminet. Smittspårningsskyddslagen #
Kommer det flera svar?	Nej
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Symtomfria personer som kan tillgodogöra sig hygieninformation kan återgå till arbete. Om man har diarré ska man sjukskrivas. Det finns inga krav på negativa diagnostiska tester för att återgå i arbete, bara att man inte har diarré.

Fynd	Yersinia PÅVISAD
Resultat textkommentar	Yersinia påvisad med PCR, odlingsförsök pågår. Anmälningsskyddslagen.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Måste göras klinisk anmälan i Sminet. Smittspårningsskyddslagen.
Kommer det flera svar?	Det kommer ett odlings svar efter panelsvaret. Även om odlingen är negativ är fallet anmälningsskyddslagen pga det föregående PCR fyndet.

	Yersinia PÅVISAD forts.
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	<p>Person som arbetar med oförpackade livsmedel är enligt europeisk livsmedelslagstiftning skyldig att omedelbart meddela sin arbetsledare om smittan. Symtomfria personer som kan tillgodogöra sig hygieninformation kan återgå till arbete.</p> <p>Om man har diarré ska man sjukskrivas. Yersiniainfektion klassas inte som allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen, och därför kommer avstängning enligt smittskyddslagen INTE ifråga.</p> <p>Det finns inga krav på negativa diagnostiska tester för att återgå i arbete, bara att man inte har diarré.</p>

Fynd	EPEC eller ETEC eller EAEC PÅVISAD
Resultat textkommentar	Enteropatogen E. coli påvisad med PCR. <i>eller</i> Enterotoxinbildande E. coli påvisad med PCR. Benämns ofta som turistdiarré. <i>eller</i> Enteraggreativ E. coli påvisad med PCR. Benämns ofta som turistdiarré.
Konsekvenser för den som har beställt provet (dvs behandlande läkare)	Inga
Kommer det flera svar?	Nej
Konsekvenser för livsmedelsarbetaren	<p>I frånvaro av symtom inga åtgärder.</p> <p>Man ska inte arbeta med oförpackade livsmedel om man har diarré, oavsett om man har påvisat en bakterie eller inte.</p> <p>Det finns inga krav på negativa diagnostiska tester för dessa E. coli att arbeta eller att återgå i arbete, bara att man inte har diarré.</p>

Vid misstanke om inhemsk livsmedelsburen/vattenburen smitta, samråd med smittskyddsläkaren och kommunens miljö- och hälsoskyddskontor.

*Om man inte kan odla fram Shigella kan det vara pga att det var endast EIEC i provet eller att själva odlingen inte var tillräckligt robust i fallet för att Shigella lyckades växa. Om man har en stark anledning att fortsätta leta en Shigella (t.ex. att patient har förenliga symtom och har varit i ett Shigella endemist område eller haft kontakt med verifierade Shigella smittade patienter) skicka ett nytt prov för **Shigella odling** (i så fall märk provet tydligt som "Shigella/EIEC uppföljningsprov").

**specifikt antal kan variera från region till region, kontrollera lokala smittskyddsbestämmelser

***Vid långvarigt bärarskap kontaktas smittskyddsläkaren för rådgivning.

Ytterligare information om anmälningspliktiga fynd finns hos Smittskyddsläkarföreningen:

<https://www.slff.se/Foreningarnas-startsidor/Intresseforening/Smittskyddslakarforeningen/Smittskyddsblad/>